

РОЗДІЛ 1

Світове господарство як складова глобальної соціально-економічної системи

ЛЕКЦІЯ 1-2

Світове господарство та його структура

Поняття світового господарства. Становлення та періоди розвитку світового господарства. Вплив НТР на галузеву і територіальну структуру господарства. Зміна «лідерів» серед факторів розміщення виробництва.

Галузева, функціональна і територіальна структура світового господарства. Закони, закономірності і принципи розвитку та розміщення світового господарства. Система національних рахунків. Стадії економічного розвитку. Міжнародний географічний поділ праці.

Провідні риси сучасного етапу розвитку (глобалізація, багатоукладність, різностадійність, циклічність). Функціональна («центр-периферія») та морфологічна або географічна («Північ-південь») моделі світового господарства, їх зіставлення. Світова олігополія. Глобальні міста.

ЛЕКЦІЯ 3

Розвиток світового господарства в умовах глобалізації

Інтернаціоналізація та глобалізація у світовому господарстві. Сутність глобалізації. Рівні глобалізації. Фактори розміщення господарства в умовах глобалізації. Географічні аспекти міжнародної економічної інтеграції. Регіональні інтеграційні утворення. Міжнародні економічні організації. Транснаціональні корпорації.

ЛЕКЦІЯ 4

Типологія країн за рівнем соціально-економічного розвитку

Типологія країн за географічним положенням, територією, кількістю населення та рівнем соціально-економічного розвитку. Основні методологічні підходи до визначення типів країн за рівнем розвитку. Розвинуті країни: найрозвинутіші країни; високорозвинені країни; середньорозвинені країни. Країни, що розвиваються: з високим і середнім доходом; з доходом нижче середнього; з низьким доходом; з дуже низьким доходом; найменш розвинені.

ЛЕКЦІЯ 5

ПОТОЧНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА

РОЗДІЛ 2

Галузева і територіальна структура світового господарства

ЛЕКЦІЯ 6-7

Природно-ресурсний потенціал світового господарства

Визначення природних умов і природних ресурсів та умовність їх розмежування в географії світового господарства. Порівняння різних підходів до класифікації природних ресурсів. Обмеженість мінерально-сировинних, земельних і водних ресурсів світового господарства.

Роль природних ресурсів в світовій економіці та розподіл між країнами світу.

Природно-ресурсний потенціал (ПРП) як фактор виробництва. Мінерально-ресурсний

потенціал. Земельно-ресурсний потенціал. Водно-ресурсний потенціал. Рослинний ресурсний потенціал. Природно-рекреаційний потенціал. Ресурси Світового океану.

Ресурсозабезпеченість. Індекс ресурсозабезпеченості. Ресурсозбереження. Поділ національних економік країн на ресурсонадлишкові, ресурсозабезпечені та ресурсонедостатні.

ЛЕКЦІЯ 8-9

Промисловість світу

Особливості сучасної галузевої структури промисловості. Основні зрушення у структурі світової промисловості. Тенденції розвитку та розміщення галузей промисловості: паливної, електроенергетики, чорної і кольорової металургії, машинобудування, хімічної, лісової, будівельних матеріалів, легкої, харчової.

Енергетика та паливна промисловість світу. Паливно-енергетичний комплекс як складна міжгалузева система видобутку і виробництва палива й енергії (електроенергії та тепла), їх транспортування, розподілу і використання. Галузева і територіальна структура паливної промисловості та виробництва електроенергії. Місце України у світовій ієрархії. Поняття про паливно-енергетичний баланс.

Географія чорної та кольорової металургії. Поняття про конструкційні матеріали. Металургійний комплекс світу, його галузева і територіальна структура. Специфіка чорних і кольорових металів. Класифікація кольорових металів. Провідні фактори розміщення в чорній і кольоровій металургії.

Географія світового машинобудування. Історія промислових революцій та виникнення машинобудування як галузі. Диверсифікація галузевої структури сучасного машинобудування. Зв'язок з урбанізацією та провідними формами розселення, тяжіння до кваліфікованих трудових ресурсів та наукових центрів.

Галузева структура і територіальна організація хімічної промисловості світу. Переваги й провідні завдання хімічної промисловості. Створенням продуктів з наперед заданими властивостями, що перевершують властивості природних конструкційних матеріалів та інших традиційних виробів. Різноманітність факторів розміщення та сировинна «всеядність» підприємств хімічної промисловості. Широка участь в географічному поділі праці.

Лісопромисловий комплекс світу. Внутрішня структура лісопромислового комплексу. Об'єкти лісозаготівлі (природні ліси та скороспілі плантаційні насадження). Сучасні лісохімічні технології. Екологічні проблеми лісопромислового комплексу.

Географія легкої та харчової промисловості світу. Групування галузей легкої промисловості. Галузі, що виробляють масову продукцію широкого вжитку. Група галузей «дорогого попиту» (хутряна, ювелірна промисловість та виробництво дитячих іграшок). Різні типи швейного виробництва. Територіальні відмінності в розміщення галузей легкої і харчової промисловості. Вплив природних умов та національних традицій.

ЛЕКЦІЯ 10-11

Сільське господарство світу

Сільськогосподарське виробництво в системі світового господарства. Роль сільського господарства у досягненні глобальної продовольчої безпеки людства. Структура світового сільськогосподарського виробництва. Співвідношення між рослинництвом і тваринництвом. «Зелена» і «блакитна» революції. Сільськогосподарська типологія країн світу. Форми сільськогосподарського використання земель. Географія рослинництва світу. Географія тваринництва світу. Регіональні особливості світового сільського господарства.

ЛЕКЦІЯ 12-13

Географія сфери послуг у світовому господарстві

Поняття про інфраструктуру. Типологія інфраструктурних і транспортних комплексів країн світу. Транспортна система світу. Світовий ринок транспортно-логістичних послуг. Транспорт – як матеріальний носій світогосподарських зв'язків. Поширення інтермодальних (мультимодальних) перевезень «від дверей до дверей» і «точно в строк».

Соціальні та інші функції сфери послуг. Ранжирування сервісних послуг. Основні типи соціальної інфраструктури країн світу – ринковий, неринковий і перехідний. Наукові послуги. Галузева і територіальна структура світової науки. Провідні моделі технополісів. Основні науково-технічні центри світу – США, Західної Європи, Росії, Японії. Науково-технічні зв'язки в світі.

Світова система зв'язку. Інформаційний сектор світового господарства. Ринок фінансово-банківських послуг. Ринок освітніх послуг. Географія міжнародного туризму.

ЛЕКЦІЯ 14-15

Географія міжнародної торгівлі

Зміст міжнародної торгівлі та сучасні тенденції її розвитку. Характеристика ринків товарів і послуг у міжнародній торгівлі. Міжнародна торгівля сировинними товарами, промисловими товарами, машинами і обладнанням, продукцією інтелектуальної власності, послугами. Основні потоки капіталу і робочої сили. Міжнародний туризм. Україна і світове господарство.

ЛЕКЦІЯ 16-17

Глобальні проблеми світового господарства та шляхи їх вирішення

Проблема миру та демілітаризації. Проблема подолання бідності та відсталості. Виробнича проблема, її масштаби, перспективи вирішення. Проблема природних ресурсів. Екологічна проблема. Демографічна проблема. Проблема стійкого розвитку. Проблема розвитку людського потенціалу.

Цілі сталого розвитку до 2030 року. Подолання бідності. Подолання голоду, розвиток сільського господарства. Міцне здоров'я і благополуччя. Якісна освіта. Гендерна рівність. Чиста вода та належні санітарні умови. Доступна та чиста енергія. Гідна праця та економічне зростання. Промисловість, інновації та інфраструктура. Скорочення нерівності. Сталий розвиток міст і громад. Відповідальне споживання та виробництво. Пом'якшення наслідків зміни клімату. Збереження морських ресурсів. Захист та відновлення екосистем суші. Мир, справедливість та сильні інститути. Партнерство заради сталого розвитку.

ЛЕКЦІЯ 18

ПІДСУМКОВА (ЗАЛІКОВА) КОНТРОЛЬНА РОБОТА